TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, Leo Leino

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Valtiollinen tasapaino Keski-Europassa

Unkarin työväenluokan vallan kukistumista seurasi yleinen valtiollinen ja yhteiskunnallinen taantumus. Unkari alkoi uuden militaristisen kehityksensä erikoisesti Ranskan taantumuksen suojeluksen alaisena. Ranska on pitänyt silmällä kaikkia maita, joita se on luullut mahdolliseksi asettaa taisteluun Venäjän työväenluokan vallan kukistamiseksi. Siitä syystä "koetuksen" kestäneen Unkarin lahtarivallan on annettu poiketa Neuillyn rauhansopimuksen määräyksistä monessa suhteessa. Sopimus sallisi Unkarille vain 35,000 armeijan, mutta sillä väitetään olevan 150,000 miestä aseissa. Hallituspiirit ilmat muuta rikkovat sopimusta aluemääräyksien suhteen ja pyrkivät anastamaan ja valkoisen lahtarivallan pystyttämään sellaisiinkin alueisiin, jotka sopimuksen mukaan Unkarilta on poistettu. Ja tämä sallitaan, jos sellainen näyttää tukevan niiden pyrkimyksiä, jotka luottavat väkivallan politiikkaan köyhälistön liikkeiden tukahduttamiseksi.

Itävallan sosialistinen liike on vielä oikeistososialistien holhouksen alaisena, jotka ovat puhuneet parlamentarisesta yhteiskunnallistuttamisesta ja porvarillisten työneuvostojen perustamisesta, mutta jotka niissäkin ovat osottaneet mahdottomuutensa. Siitä huolimatta ne yhdessä uuden porvarillisen polven kanssa hallitsevat asemaa.

Uusi Unkarin militariseeraantuminen herättää arveluita kaikissa sen naapurimaissa. Sen yhteys Ranskan taantumuksen kanssa on synnyttänyt muiden Keski-Europan pienien valtojen kesken ystävällisten suhteiden kasvamisen. Ranskan taantumuksen mukana kaikki kaikessa kulkeva Puolan romahdus on nimittäin ollut omiansa suuresti vähentämään ranskalaisen diplomatian vaikutusvaltaa Tsekko-Slovakiaan, Itävaltaan, Rumaniaan ja Etelä-Slaaviaan. Kun näiden maiden johtavat valtiomiehet ovat lisäksi jo aikoja sitten havainneet sen syvällisen etujen vastakkaisuuden, joka on ollut olemassa molempien johtavien länsivaltojen Venäjän politiikassa ,on yleiseuropalaiselle näyttämölle ilmestynyt uusi poliittinen valtatekijä sangen helposti saattanut pakottaa ne uudesti-orientoimaan suhteensa niinhyvin länsivaltioihin kuin Venäjäänkin nähden. Niinpä onkin viime aikoina voitu tehdä se havainto, että tämä n. s. pieni entente esiintyy entiseen lääniherraansa Ranskaan nähden itsenäisesti noudattaen Venäjän politiikassaan ankaraa puolueettomuutta. Ranskan hallituksen näihin valtioihin kohdistama painostuspolitiikka, jonka pyrkimyksenä oli saattaa ne yhteisen aseellisen interventionin muodossa sekaantumaan Venäjän sisäisiin asioihin Puolan hyväksi, päättyi kuten tunnettua sangen nolosti. "Pieni entente" ilmoitti noudattavansa Puolan selkkaukseen nähden ankaraa puolueettomuutta. Täten se oli kerta kaikkiaan päättänyt lähteä Venäjän politiikassaan samalle tielle, jolle jo aikaisemmin oli lähtenyt Italia (joka näyttääkin pyrkivän "pienen ententen" johtavaksi vallaksi) ja jolle kaikesta päättäen nyt tulee myöskin lähtemään Englanti. Koska Italia on jo solminut viralliset suhteet Moskovaan, saatettaneen odottaa "pienen ententen" kohtapuoleen tekevän samoin.

Ranskan politiikan vaikutus Keski-Europassa tämänlaisen liiton muodostumisen kautta käy vähäisemmäksi. Siitä syystä juuri Ranska riensi tunnustamaan Wrangelin Etelä-Venäjällä, jonka kautta se luulee pääsevänsä Venäjän rautateiden ja maanviljelysalueiden hallitsijaksi jo rosvoojaksi. Se on yrittänyt ennemmin saada Puolan surullista osaa näyttelemään myöskin Rumanian, mutta sen suhteet Unkariin ovat kadottaneet tämän mahdollisuuden . Itävallan pääkaupungissa vehkeilevät nyt taantumukselliset kenraalit, mutta Itävallan ja Unkarin keskinäiset suhteet eivät anna lujaa toivoa Europan vastavallankumouksellisille. Ranskan asiamiehet tästä syystä jatkavat kiihotusta muutamissa Saksan lounaisosissa tarkoituksella lohkaista sieltä lisää voimia "pienen ententen" vastustamiseksi. Ja tässä jalossa tarkoituksessa sen asiamiehet New Yorkin Wallkadulla ovat järjestäneet sadan miljoonan dollarin lainan. Kaikki uudet valtojen väliset sopimukset ja suhteet asetetaan palvelemaan koronmaksua eri maiden rahakuninkaille ja niin Ranskan taantumus ja Amerikan rahakuninkaat ajavat samoja valtiollisia ihanteita Keski-Europassa.

Mutta mukana on Englantikin. Englannissa on äsken muodostettu yhtiö kuuden miljoonan dollarin pääomalla Tonavan laivaliikennettä varten. Tonava kanavineen on Keski-Europan huomattavin vesitie kaupalle. Se yhdistää monta valtiota, alkan Ulmista, Wyrtemburgista ja laskee kahdeksan nykyisen itsenäisen valtion kautta Mustaanmereen. Englantilainen korporatsioni rakentaa laivoja, laitureita ja lauttoja liikenteen ylläpitämiseksi ja sen monopoliseeraamiseksi. Tämä yhtiö kulettaa suuret määrät eläimiä, rehuja, puutavaraa, öljyä, viljaa y. m. 1750 mailin matkalla. Tämän liikkeen merkitys on suuri. Mutta tämmöiset toimenpiteet Englannin taholta johtavat luonnollisesti omaan valtiolliseen politiikkaan. Ja se on yhtenä syynä siihen, että me viime aikoina tuon tuostakin olemme kuulleet Englannin ja Ranskan ristiriidoista. Tämä ristiriita heikontaa imperialistien yhteisiä yrityksiä Venäjää vastaan ja muodostaa uuden sodan siemeniä. Europan militalistit ja imperialistit eivät pääse sopusointuun eikä se yleensä imperialismille ole mahdollistakaan. Kun ne ovat sovittaneet yhden ristiriidan syntyy toinen. Keski-Europan suurvallat ovat nujerretut, mutta niiden jälkeensä jättämien riistoalueiden jakaminen ei ole vielä suoritettu. Kansojenliitto on kykenemätön järjestämään näitä asioita. Se on kuollut kirjain tai arvoton paperilla oleva kuva, jota näytetään niille, joita imperialismin väkivallan politiikka tarvitsee pettää ja joiden kustannuksella koko diplomaattinen juonittelu on mahdollista.

MISTÄ DENVERISSÄ TAISTELLAAN

Denverin katuvaunutyöläisten lakon aikana on ammuttu useita työläisiä. Syyttömiä työläisiä murhataan. Syyttömiä paikkakunnan asukkaita ampuvat komppanioiden tuottamat pyssyhurtat. Mellakoissa ei yksikään pyssyhurtta saa naarmua käteensä mutta työläisten veri vuotaa. Seuraavat tutkimukset. Syytteeseen asetetaan vain työläisiä. Vain työläisiä tuomitaan, vain työläisiä rangaistaan. Työläisiä on jo tuomittu useita kymmeniä, mutta yhtään yhtiöiden palkkaamaa todellista murhamiestä, pyssyhurttaa, ei ole vielä syytteeseen asetettu eikä tuomittu.

Denverin porvarillinen sanomalehti, "Denver Post", jonka kirjapainoon väkijoukko hyökkäsi, suorastaan provoseerasi mellakoita. Se oli työläisten julkein vihollinen ja syyti kaikenlaisia valheita lakon tehneitä työläisiä vasten silmiä.

Tämä taistelu oli alkuperäisesti porvariston suunnittelema ja porvariston alkama. Kysymyksen pohjana on taistelu avoimesta työpajasta ja kaikkien unioiden hävittämisestä. Kaupungin yhdistyneet työnteettäjät, kaikki heidän neuvostonsa ja laitoksensa olivat valmistautuneet hävittämään työväenjärjestöt. Ensimäiseksi tuli koetukselle raitiotietyöläisten järjestö. Työnteettäjät turvautuivat tässä taistelussa heti väkivaltaan ja terrorismiin. Valtion kuvernööri ja omaiset eivät koettaneetkaan estää pyssyhurttien tuontia ja niiden mellastusta. Kun mellakat syntyivät tuotiin sotaväki. Sotaväen komentaja pani toimeen tutkimuksen ja havaitsi yhtiöt ja niiden pyssyhurtat syyllisiksi murhiin, mutta siitä huolimatta työläisiä on edelleen vangittu ja tuomittu.

Muuan työväenlehti, joka näistä taisteluista kertoo, selittää että koko valtion sanomalehdistö tekee nyt kiivasta agitatsionia työläisiä vastaan. Yhdistyneen porvariston hyökkäykset vaativat kaikkien työläisten yhdistymistä ja niiden taistelulinjan lujittamista. Denverin taistelu on muodostunut laajaksi taisteluksi järjestymisoikeuden puolesta. Taistelu suletun työpaikan puolesta ei ole ainoastaan taloudellista. Se on yhtä hyvin valtiollista ja yhteiskunnallista. Työläiset suletun työpaikan kautta voivat solidaarisina yhdistyneinä laajentaa yleensä oikeuksiaan jokaista yksityistä työnteettäjien yritystä ja myöskin jokaista valtiollista ja yhteiskunnallista sortotoimen pidettä vastaan.

TYÖTTÖMYYS LAAJENEE

Kapitalistit ovat päättäneet estää mahdollisimman monta työläistä äänestämästä marraskuun vaaleissa. Ne pelkäävät työväenluokan valtiollista heräämistä. Kapitalistit ovat nujertamassa työväenjärjestöjä sen kautta, että ne koettavat mikäli liikeolot suinkin mahdolliseksi tekevät, vähentää työvoimaa ja asettaa tehtaita kylmille. Yhdysvaltain riistäjät, jotka aina käskevät tuottamaan lisää tavaroita, että hinnat halpenisivat, tekevät kaiken tuotannon mahdottomaksi siksi, että ne voisivat nylkeä kansaa.

Tuon tuostakin näkyy uutisia työpaikkojen sulkemisesta ja työläisten työttömäksi asettamisesta. Niinpä Detroitista kerrotaan, että General Motors yhtiö on erottanut noin 30 prosenttia konttorityövoimastaan ja 20 prosenttia työpajatyöläisistään. Timken Axel Co:n kerrotaan erottaneen 20 prosenttia konttorityövoimastaan ja saman suhteen työpajatyöläisistään. — Paskardin liike on erottanut 30 prosenttia konttorityöläisistä ja 25 prosenttia muista työläisistä. Morgan Wright Tire yhtiö on erottanut noin 2,000 miestä.

Yksityisten työnvälitystoimistojen ilmotukset työpaikoista näitten erottelemisten jälkeen osottavat työnantajien tähtäävän palkkojen alennukseen. Välitystoimistot lähettävät miehiä samoihin paikkoihin, joista vasta on erotettu työläisiä ja nyt tarjotaan työläisille kuuttakymmentä senttiä tunnilta työssä, jossa ennen maksettiin 72½ senttiä tunnilta.

On käynyt selville että Detroitin Rotary klubin kokouksessa Statler hotellissa viikko takaperin päätettiin suositella työnantajille yleensä miesten erottamista vähintään kymmenen prosenttia koko työvoimasta yhdenmukaisesti teollisuusruhtinaitten koko maata käsittävän ohjelman kanssa.

Pulakausi alkaa näyttää hampaitaan yhä uhkaavammin tämän maan työväestölle.

ULKOMAILTA

Suomi, Karjala ja Neuvosto-Venäjä

Suomen lahtariporvaristolla on kova pyrkimys pohjoista ja itää kohden: Petsamoon, Aunukseen ja Vienan-Karjalaan. Useat kerrat ne ovat jo oikein väkivoimalla sinne yrittäneet. Paitsi lahtariroikaleita ovat ne niillä mielettömillä matkoilla tuhonneet myös monen rehellisen työtätekevän sotilaan.

Mikä Suomen herroja vetää? **Ensinnäkin:** valtavat metsät, rikkaat kalavedet, uittoväylät, mahtavat kosket, joista saa voimaa, malmilähteet, laitumet ja työjuhdiksi kelpaavat työläiset ja talonpojat. Niillä voi tienata miljoonia ja rikastua! **Toiseksi:** halu heikentää neuvosto-liikettä, joka levenee ja laajenee kaikkialla. Karjalassakin, uhaten lahtari-Suomen itäistä rajaa "myrkyllään". **Kolmanneksi:** pyrkimys rakentaa sotilaallisesti mahtava Suur-Suomi, joka itse voisi hyökkäillä Neuvosto-Venäjää, Ruotsia ja Norjaa vastaan, mutta jota suojelisivat hyvät sotilaalliset tukikohdat ja rajat.

Mutta mitä arvelee Petsamon, Vienan-Karjalan ja Aunuksen työtätekevä kansa tämmöisistä aikeista.

Näiden seutujen raatajat olivat tsaari- ja porvarivallan aikana kovasti sorretut. Jo silloin ne toivoivat valtiolliseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen tilaansa perinpohjaista korjausta. Kun työväen vallankumous Venäjällä voitti, niin noitten pohjoisten seutujen työkansakin lähti uuden elämän alkuun. Mutta se keskeytyi. Liittolaisimperialistit, Suomen lahtarit, valkokaartilaisvenäläiset panivat uudestaan Petsamon, Vienan-Karjalan ja eräinä aikoina myös osittain Aunuksenkin niskaan jälleensä.

Mutta Karjalan työtätekevät eivät siihen alistuneet. V. 1918 Vienan-Karjalassa Suomen lahtarit saivat verilöylyjä. Liittolaisten perustama "Karjalan Legiona" ei antautunut imperialistien rengiksi, vaan hajaantui. Aunuksen väki nousi punaisten joukkojen kanssa ajamaan Suomen lahtareita 1919. Ja nyt tänä kevännä Petsamon ja Muurmannin, Karjalan ja osan myös Aunuksen työtätekevät yhdessä urhoollisen Punaisen Armeijan kanssa ajoivat matkaansa englantilaiset, serbialaiset sekä valkoiset venäläiset ja suomalaiset lahtarit. Mukana olivat puhdistustyössä suomalaiset punikitkin. Kauko-Karjala pudistettiin vieraista valtaajista.

Entä nyt? Petsamossa työkansa yksimielisesti ilmoittaa: emme tahdo lahtari-Suomeen. Muurmannissa samoin. Vienan-Karjalassa monia samanlaisia kokousääniä. Kylät tukussa ilmoittaa olevansa neuvostovallan puolella. Aunuksessa sanotaan: Karjalaiset, jotka puuhaavat meitä valkoiseen Suomeen, puhuvat Suomen kapitalistien ja omaan pussiinsa.

Mutta samalla nousee yhä valtavampana liike: vapaaseen, rikkaampaan, korkeampaan valtiolliseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen elämään työtätekevien omien käsien kautta!

Työtätekevä Itä-Karjala, Aunus ja Vepsä tahtoo itse luoda ja rakentaa tulevaisuutensa liitossa Venäjän muitten työtätekevien kanssa.

Neuvosto-Venäjä ei sorra työtätekeviä. Se on jo monelle siihen kuuluvalle suomensukuisellekin kansalle hankkinut vapauden ja mahdollisuuden rakentaa työtätekevien yhteiskuntaa omain tarpeittensa ja kykyjensä mukaan. Vieläpä antanut kaiken apunsakin.

Se on jo perustuslaissaan säätänyt seuraavat periaatteet: "Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta tunnustaen yhtäläiset oikeudet kansalaisille riippumatta rotu- ja kansallisuusalkuperästään, julistaa Tasavallan perustuslain kanssa ristiriidassa olevaksi kaikenlaisten etuoikeuksien tai etuisuuksien säätämisen tai suvaitsemisen tässä suhteessa, samaten kaikkien kansallisuuksien vähemmistöjen sortamisen tai niiden tasa-arvoisuuden rajoittamisen." "Venäjän Neuvostotasavalta rakentuu vapaiden kansojen vapaan yhtymisen perustalle ja muodostaa Kansallisten Neuvostojen liiton". "Niiden alueiden neuvostot, jotka eroavat toisista alueista elämäntapojensa ja kansallisen kokoonpanonsa puolesta, voivat edistyä autonomisiksi alueliitoiksi, joiden samoin kuin yleensä kaikkien perustettavissa olevien alueyhtymien ylimpänä määrääjänä ovat Neuvostojen Alue-edustajakokoukset sekä niiden toimeenpanevat elimet".

Näitten periaatteitten mukaisesti ja itsemääräämisoikeutta kunnioittaen on Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea, korkein neuvostovallan toimeenpaneva elin, päättänyt muodostettavaksi Karjalan Työkansan Kommunin **Karjalan työtätekevän väestön yhteiskunnallisen vapautuksen puolesta käytävän taistelun valmistamiseksi.**" Samalla on asetettu väliaikaisesti vallankumouskomitea, jonka jäseninä on m. m. suomalaisille työläisille tunnetut toverit **Edvard Gylling** ja **Jaakko Mäki** sekä lisäksi karjalaisia todellisia kansan miehiä.

JUTUN JATKOA

Kun porvariston valtasi 100 prosentin moraalipuuskaus

Lehtemme viime lauantain numerosta te varmaankin luitte siitä 75,000 punnan lahjasta, jonka Neuvosto-Venäjä on antanut London Daily Herald'ille. Te tietenkin kaikki luettuanne uutisen olitte yksimielisiä Heraldin antaman lausunnon kanssa, että se on pidettävä "suuremmoisena osotuksena työväenluokan solidaarisuudesta ja siitä mitä venäläiset tarkoittavat kansainvälisyydellä".

Maailman porvaristo suvaitsee olla tietysti tässäkin asiassa toista mieltä kanssanne. Se raivoaa saakutin lujasti, että Herald on ottanut bolsuilta tinoja. Ne sanovat sitä moraalittomuudeksi, jota tulee kavahtaa. Tämä juttu ei ole muutoin aivan tämän päiväinen. Siitä on jo kulunut jokunen viikko, kun virallisen englantilaisen sähkösanomatoimiston, Reuterin, toimesta ja lukuisien "erikoissähkösanomien" säestyksellä "paljastettiin" maailmalle "kauhea salaliitto", joka oli tullut ilmi Englannin hallituksen kaappaamista Litwinowin ja Tshitsherinin radiosanomista. Litwinow nim. esitteli Tshitsherinille että Herald tarvitseisi saada hiukan "hälppiä" suoriutuakseen sitä kohdanneesta paperipulasta y. m. rasituksista, jotka ovat niin tutut kaikille työväen lehdille.

Näissä sähkösanomissa oli Litwinow esitellyt, että annettaisi tähän tarkoitukseen nelisentuhatta puntaa kuukaudessa taikka 75,000 puntaa kerralla, että Herald pääsisi reilusti jaloilleen.

Litwinowin olisi, noiden tietojen mukaan, pitänyt huomauttaa Tshitsherinille, että jos ei Herald saa nyt varoja niin se ei voi kestää porvarien painostusta vaan sen on antauduttava kautskylaiseksi lehdeksi, joka meinaa samaa, kuin tulla Raivaajan kannalle ja alkaa sonkottamaan venäläisiä tovereita vastaan, kuitella heidän tappioitaan j. n. e.

Tästä se porvarien moraalipuuskaus sitten alkoi. Maanpetturuuksista ja kaikista yhtä siisteistä alentumisista syytettiin Heraldia. Mutta Heraldissa Lansbury, tuo hurskas ja Jumalaa rakastava toverimme, lasketteli kaunista humoria näistä "siveellisistä" ja sanoi, että sepähän nyt sitten on ihme, jollei tässä paperin ostossa ja kirjevaihtajain palkkaamisessa saisi käyttää apunaan vaikkapa Venäjän bolshevikeja, jos sellainen näyttäytyy tarpeelliseksi. Mikä on tietenkin oikein ja siveellisesti sanottu, sillä jos kerran porvarilla on oikeus moraalin kuorta rikkomatta, ottaa lahjuksia vastaan lähteistä, joita ei edes tohdita ihmisille paljastaa, niin lieneepä toki oikeus työväen lehdellä, ottaa apua työläisten valistusvälineen ulos antamiseksi toisilta työläisiltä.

Herald julkaisi kaikki ne liikkeet, firmat ja yksilöt, jotka heidän lehdelleen apua antavat ja tiuskasi niin hartaasti ja voimakkaasti kun kristitty voi tiuskaista jotta: paljastakaapa te siveyssaarnaajatkin luettelo keltä te avustuksenne saatte. Mutta sitäpä paljastusta eivät porvarit ole suostuneet tähän mennessä vielä missään tekemään eivätkä sitä taida näinä päivinä vielä tehdäkään, joten meille jää vaan todettavaksi, että porvarilehtien raha-apajat ovat kun ovatkin hyvin törttisistä paikoista.

Lehtemme lauantaisen tiedon mukaan on Heraldille bolsu-pojat antaneet tuon 75,000 puntaa mutta Herald ei sitä ennen käytä kuin lehden lukijat ja kannattajat päättävät jossko noilla kultarublilla ostetaan paperia vaiko annetaan venäläisten käyttää itse niukat varansa koneiden ostoon rautateille sekä viljapelloille. Viimemainittu on tullut päätökseksi.

Petteri.

Kirjallisuutta

SÄKENIÄ syyskuun numero on ilmestynyt. Sisältö käsittää: Kansainvälinen katsaus. Juhlaruno Kupari-alueen toverijuhlille 6-20-1920; kirj. Mikael Rutanen. — Karl Marx, kirjotettu Säkenille englanninkielisten lähteiden mukaan jatkoa edellisiin numeroihin.

Taloudellinen kehitys Yhdysvaltoissa. K. Comannin, C. D. Wrightin ynnä muiden mukaan kirjottanut M. Hahl.

"Kynäilijöille" on sattuva kompa, kuinka on kirjotettava ollakseen se vaaratonta julkaistavaksi.

Italian sosialistinen liike. Kirj. C. M. Panuzio. Kirjotus käsittää ensimäisen osan Italian sosialistisen liikkeen historiasta.

"Saatana" on Aku Päiviön kaunokirjallinen tyylinäyte järkeen ja uskontoon nojautuvien ihmisten maailmakäsityksistä.

"Unta ja todellisuutta" on Simon kolmi-osainen runo.

Voimistelu ja urheilu-osasto käsittää Idän suomal. urheilijain saavutuksia kisoissa.

Kuvia liittyy kirjotuksiin runsaasti.

New Castle, Wash.

Yhteispyrinnöistä ei tältä paikkakunnalta ole mitään kertomista, kaikki on hiljaista. Aina siitä saakka kun osasto lakkautti toimintansa ei ole ollut mitään iltamia lukuun ottamatta lähtiäiskekkereitä, joita on pidetty pois paikkakunnalta muuttajien muistoksi. Suomalaisten lukumäärä onkin täällä viime aikoina alentunut, mutta on täällä meitä vielä 18 perhettä ja viisi yksinäistä, kaikki toimikuntoista väkeä, että jos olisi halua eikä luotettaisi laiskuuteen, saataisiin sitä jotain aikaan. Silloin vielä kun osasto oli toiminnassa, täällä toimi myöskin "Workers' Clubi", ja pahoitteli että osaston toiminta on heille jarruna ettei voi oikein toimia, kun on ainoastaan yksi haali, eikä sitä saa aina silloin kun haluaa. Me vähän siinä mielessä osaston toiminta lakkautettiinkin, kun oltiin jo vähemmistönä, että saataisiin toiminta eheämmäksi, kun toimittaisi yhdessä. Mutta se Workers' Clubi lakkautti myös toimintansa juuri kun olisi päämäärä saavutettu ja niin sitä nukutaan edelleen.

Mitenkä käytät äänesi? Jokaisessa kansanvaltaisessa maassa on itse kullakin sen jäsenellä eli kansalaisella yksi ääni kaikissa äänestyksissä, mitkä koskevat politiillista toimintaa. Jokaisella jäsenellä itse kussakin uniossa on myöskin yksi ääni. Kummassakin tapauksessa on hyvin tärkeää miten me sen käytämme eduksemme ettei se mene ääntenlaskussa roskakoriin. Jos me sen väärin käytämme ensin mainitussa tapauksessa, niin paljon mahdollista toisessa se käy kuten kävi täällä kun oli U. M. W. of A. 10:nnen piirin yleisäänestys peruslakimuutokseen: oli vaan pieni kompastuskivi äänilistalla, kun oli vanha ja uusi pykälä rinnan ja molempia sai äänestää ja noin 300 äänestä vain noin 80 ääntenlaskussa hyväksyttiin. Suuri enemmistö oli äänestänyt kumpaakin pykälää myöten tai päinvastoin. Sitä paljon toosataan, ettei äänestyksellä ole mitään merkitystä, ja ettei siilä mitään voiteta. Mutta siihen kuitenkin meidän pitää itseämme kehittää, jos me todella pyrimme siihen aikakauteen, jossa kansan suuret joukot määräävät kaikista asioista, olkoonpa hallitusmuoto sitten taloudellinen, politiillinen tai molemmat yhdessä.

Onko Toverin lukeminen lakivastaista? Kysykää Smithiltä. Kun eräs tämän paikkakunnan Suomen-ruotsalainen mies oli Seattlessa panemassa hakemuksen sisälle toisia kansalaispapereita varten, niin kysyttiin häneltä muun muassa jos hän kuuluu siihen New Castlen radikaaliseen joukkoon. Hän vastasi ei tietävänsä täällä olevan mitään radikaalista joukkoa, niin kysyttiin häneltä jos hän lukee Toveria ja hän sanoi ei osaavansa lukea suomenkieltä.

Hirtti itsensä. Tämän kuun 11 päivää vasten yöllä hirtti Fred Nylund itsensä metsän laitaan erään tuttavansa aidan viereen. Nuorana oli käyttänyt portissa olevaa nuoraa, jossa oli kiviä painona. Sen oli hän heittänyt puuhun naulatun poikkipuun yli ja oli polvillaan olevassa asennossa kun hänet löydettiin lauantaiaamuna. Hän oli juonut noin viikon päivät yhtä mittaa korpirojua ja alkoholia. Ehkä juomain huonous teetti hänellä tämän viimeisen työn. Hän oli Suomen-ruotsalainen ,noin 40 vuoden ijässä oleva yksinäinen mies, ja oli asunut tällä paikkakunnalla kymmenisen vuotta. Kotoisin hän on Ähtävältä, Vaasan läänistä, ja on hänellä kuulojeni mukaan veli ja sisko Astoriassa, Ore.

Vilho Kulo.

Portland, Ore.

Puhujia kuulemassa. Kolmattatuhatta henkeä kokoontui viime pyhäiltana kaupungin Auditoriumiin sosialistipuolueen varapresidentin ehdokkaan Saymour Stedmanin vaalipuhetta kuulemaan.

Aluksi puhui Eugene Wood, newyorkilainen sanomalehtimies. Hän oli hauska äijä, höysti puheensa amerikalaisilla ja airis-vitseillä, joten kuulijat olivat hilpeällä mielellä kaiken aikaa kun hän puhui. Muuten hänen puheensa oli terveellistä arvostelua vallitsevasta tilanteesta. Hänen puuheensa loputtua koottiin kolehti vaalitaistelurahastoon, joka tuotti hiukan yli $250. Senjälkeen astui arenalle Stedman. Hän on lyheläntä, paksu mies, hiukan kumarahartioinen, joten äkkisilmäyksellä näyttää hiukan köyryltä. Mutta samalla näemme, että edessämme on arvokas ja vakaa mies. Arvokas ja vakava oli hänen puheensakin. Olen toisten kuullut sanovan, ja itsepuolestani sanon, että harvoin kuulee niin hyvää puhetta kuin hän piti. Työläisten puhujissa on paljo turhanpäiväisiä räyhääjiä, mutta Stedman on poikkeus siitä.

Hän aluksi teki lyhkäsen silmäyksen sosialistipuolueen toimintaan silloin kuin tämä maa yhtyi sotaan. Sitte käsitteli Wilsonin hallitusta. Kun luetteli aikansa mitä kaikkea presidenttimme on tehnyt, sanoi hän, että "Wilson olisi suletaava Atlantan vankilaan ja Debs presidentiksi." Sutkaukselle yleisö osotti voimakkaasti suosiota. Lopuksi hän käsitteli teollisuusoloja, muun muassa sanoi: Kun rautatientyöläisten nälkäpalkkoja kohotettiin, niin samassa rautatieporhot korottivat rahtimaksuja kolme kertaa sillä summalla, minkä palkankorotus tekee. Toisin sanoen, kun työläinen saa kuusi dollaria palkanylennystä, niin rautatien omistaja saa viisitoista. Tämä kaikki kiskotaan työläisiltä ja yleisöltä. Sanoi että me sosialistit tahdomme, että rautatiet omistettaisiin yhteisesti; työläiset käyttäisivät ja hallitsisivat yleiseksi hyväksi, ei kongressin loijareitten kautta, vaan oman edustuksensa välityksellä.

Puhe oli kauttaaltaan hyvin harkittu ja tuli hyvässä järjestyksessä ulos, ja oli puhtaasti proletaarihenkinen. Omituinen siitä ettei kiihottanut kuulijoissa kiihkoista mielialaa vaan sensijaan synnytti vakavan aatteellisen harrastuksen. Vakain mielin hajaantuivat kuulijat. Paluumatkalla ovella kannettiin kolehti myös mainittuun tarkotukseen, en tiedä mitä se tuotti. Jos useimmin ja laajemmille työläisjoukoille saataisiin sellaisia puhetilaisuuksia, niin niiden seuraukset kantaisivat varmaan hedelmän.

Toistakin ehdokasta kuulemassa. Maanantaina kello 3:30 j. pp. puhui samassa paikassa demokraattipuolueen ehdokas, Cox. Yleisöä oli porvarien edustajaa kokoontunut kuulemaan paljo enemmän kuin työläisten edustajaa. Aluksi soitettiin kauniita hymnejä. Varsinainen toimitus alettiin rukouksella. Siis keskiaikainen taikausko vallitsee valtapuolueen politiikassa. Alustavan puheen piti "Oregon Journalin" toimittaja. Puhe sisälsi joutavaa paatosta ja turhia fraaseja. Sitte astui esille itse päivän sankari. Olemukseltaan näyttää Cox hyvin paljon kauppamatkustajalta, kuten hän onkin, kapitalistien juoksupoika. Hän oli matkasta väsynyt ja ääni langennut, joten ei voinut oikein repäsevästi esiintyä, mikä on tapana täällä poli-